

TELE SAĞLIK İLE CERRAHİ HEMŞİRELİĞİ

Zeynep KARAMAN ÖZLÜ¹

Harun ÜNAL²

GİRİŞ

Geçtiğimiz son 25-30 yılda iletişim ve bilişimdeki teknolojik gelişmeler tüm sektörleri etkilemektedir. Ülkeler buna paralel olarak bilgi ve iletişim teknolojilerini giderek daha fazla araştırmakta, kabul etmekte ve uygulamaya geçirmektedir. Tüm bu gelişmeler, insanların sistemlere erişim ve etkileşim kurma şeklini de değiştirmektedir. Dijital sağlığa giden yol; elektronik sağlık (e-Sağlık) kayıtlarına yaygın erişim, uzaktan izleme çözümleri, hasta portalları, giyilebilir teknolojiler, mobil sağlık uygulamaları, verilerin işlenmesi ve saklanması gibi birçok özelliği kapsayan geleneksel sağlık hizmeti yapısının kültürel bir dönüşümüdür. Dünya da teknolojinin hızlı ilerlemesi ile özellikle gelişmiş ülkeler son zamanlarda sağlık sistemlerinde; “e-sağlık uygulamaları, tele tıp, tele sağlık, robotik cerrahi yöntemler, dijital hastaneler, mobil sağlık hizmetleri” gibi teknolojik uygulamaları sağlığın her kademesinde kullanmaya başlamışlardır. Dijital sağlık sağlayıcıları sayesinde hastaneye olan bağlılık azalırken kesintisiz hizmet verebilen teknolojiye yönelim artmıştır. Bununla birlikte hem sağlık hizmeti alanlar hem de sağlık hizmeti sunanlar için maliyet ve zaman açısından verimli ve etkili sonuçlar elde edilmiştir. 2016 yılından itibaren e- sağlık sistemi, 20 AB ülkesi tarafından aktif

¹ Doç. Dr., Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Cerrahi Hastalıklar Hemşireliği AD, zynp_krmnzl@hotmail.com

² Öğr. Gör., Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, harununal@yyu.edu.tr

KAYNAKLAR

1. Kılıç T. E-Sağlık, İyi Uygulama Örneği; Hollanda. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*. 2017;6(3): 203-217.
2. Pérez Sust P, Solans O, Fajardo JC, et al. Turning the Crisis Into an Opportunity: Digital Health Strategies Deployed During the COVID-19 Outbreak. *JMIR Public Health Surveill*. 2020;6(2): 19106.
3. Eke E, Uysal M, Uğurluoğlu D. E-Sağlık Uygulamalarının Farkındalığına Yönelik Bir Araştırma. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*. 2019;6(2): 510-522.
4. Alvarez RC. The promise of e-Health - a Canadian perspective. *E Health Int*. 2002;1(1): 4
5. Clemensen J, Rothmann MJ, Smith AC, et al. Participatory design methods in telemedicine research. *Journal of Telemedicine and Telecare*. 2017;23(9): 780-785.
6. Jensen CM, Smith AC, Overgaard S. et al. "If only had I known": A qualitative study investigating a treatment of patients with a hip fracture with short time stay in hospital. *International Journal of Qualitative Studies on Health and Well-being*. 2017;12(1)
7. Choi NG, Wilson NL, Sirrianni L, et al. Acceptance of home-based telehealth problem-solving therapy for depressed, low-income homebound older adults: Qualitative interviews with the participants and aging-service case managers. *Gerontologist*. 2014;54(4): 704-713.
8. Karaca A, Örsal Ö, Duru P. Sağlık Personellerinin Tele-Sağlık Uygulamalarını Benimsemesinde Kolaylaştırıcılar ve Engeller. *Journal of Nursology*. 2022;25(3): 168-176.
9. World Health Organization. Telemedicine: opportunities and developments in Member States: report on the second global survey on eHealth: Geneva. *Switzerland World Health Organization*. 2010;93.
10. Peek N, Suján M, Scott P. Digital health and care in pandemic times: impact of COVID-19. *BMJ Health Care Inform*. 2020;27(1): 100166.
11. TÜİK Haber Bülteni. *Sağlık Harcamaları İstatistikleri* 2018. (27/11/2019 tarihinde <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=30624> adresinden ulaşılmıştır).
12. Rebecca LG, Skyler Chouinard BS, Fernandes-Taylor S, et al. Current use of telemedicine for postdischarge surgical care: A systematic review. *Journal of The American College of Surgeons*. 2016;222 (5): 915-927.
13. Köstekli S, Çelik S, Karahan E. Cerrahi Hastasının Taburculuk Sonrası Tele Sağlık Yöntemi ile Hemşirelik Bakımının Önemi. *Cerrahi Ameliyathane Sterilizasyon Enfeksiyon Kontrol Hemşireliği Dergisi*. 2020;1(1): 30-38.
14. Ertek S. Endokrinolojide tele-sağlık ve tele-tıp uygulamaları. *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*. 2011;(3): 126-130.
15. American Nurses Association. *Developing telehealth protocols: a blueprint for success*. Washington, (e-book). 2001.

16. Keskin HG, Özhelvacı İ. Tele Sağlık Sistemi ve Hemşirelik. *Paramedik ve Acil Sağlık Hizmetleri Dergisi*. 2022;3(1): 36-45.
17. İleri Sağlık Teknolojileri II *Türk Sağlık Sisteminde Dijitalleşme Sürecinin Karşılaştırmalı Analizi Araştırma Raporu* 2019. (29/01/2020 tarihinde <https://thinktech.stm.com.tr/uploads/raporlar/pdf/1392019155429201> adresinden ulaşılmıştır)
18. Dilbaz B, Kaplanoğlu M, Kaplanoğlu DK. Teletıp ve Telesaglık: Geçmiş, Bugün ve Gelecek. *Eurasian Journal of Health Technology Assessment*. 2020;4(1): 40-56.
19. Özkan S, Salık AA. Cerrahi Hemşireliğinde Tele Sağlık Uygulamaları. *Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*. 2022;38(1): 43-48.
20. Bikmoradi A, Masmouei B, Ghomeisi M, et al. Impact of tele-nursing on adherence to treatment plan in discharged patients after coronary artery by pass graft surgery: a quasiexperimental study in Iran. *International Journal of Medical Informatics*. 2016;(86): 43- 48.
21. Kahn E, Marca F, Mazzola CA. Neurosurgery and telemedicine in the United States of America: assessment of the risks and opportunities. *World Neurosurgical*. 2016;(89): 133-138.
22. Krick T, Huter K, Domhoff D, et al. Digital technology and nursing care: a scoping review on acceptance, effectiveness and efficiency studies of informal and formal care technologies. *BMC Health Serv Res*. 2019;(19): 400
23. Akhu-Zaheya LM, Shiyab WY. The effect of short message system (SMS) reminder on adherence to a healthy diet, medication, and cessation of smoking among adult patients with cardiovascular diseases. *International Journal of Medical Informatics*. 2017;98: 65-75.
24. Peng X, Su Y, Hu Z, et al. Home-based telehealth exercise training program in Chinese patients with heart failure: A randomized controlled trial. *Medicine (Baltimore)*. 2018;97(35).
25. Rao R, Shukla BM, Saint-Cyr M, et al. Take two and text me in the morning: optimizing clinical time with a short messaging system. *Plastic and Reconstructive Surgery*. 2012;(130): 44-49.
26. Finkelstein SM, MacMahon K, Lindgren BR, et al. Development of a remote monitoring satisfaction survey and its use in a clinical trial with lung transplant recipients. *Journal of Telemedicine and Telecare*. 2012; (18): 42-46.
27. Sandberg CEJ, Knight SR, Qureshi AU, et al. Using Telemedicine to Diagnose Surgical Site Infections in Low- and Middle-Income Countries: Systematic Review. *JMIR Mhealth Uhealth*. 2019;7(8): 13309.
28. Pathak A, Sharma S, Sharma M, et al. Feasibility of a mobile phonebased surveillance for surgical site infections in Rural India. *Telemedicine Journal and e-Health*. 2015;21(11): 946-949.

29. Shahrokhi A, Azimian J, Amouzegar A, et al. The effect of telenursing on referral rates of patients with head trauma and their family's satisfaction after discharge. *Journal of Trauma Nursing*, 2018;25(4): 248-253.
30. Timmers T, Janssen L, van der Weegen W, et al. The effect of an app for day-to-day postoperative care education on patients with total knee replacement: Randomized controlled trial. *JMIR Mhealth Uhealth*. 2019;7(10).